

PŘEVEDENÍ DO VLASTNICTVÍ JINÉHO KOUPE, SMĚNA, DAROVÁNÍ

Smlouvy o převodu vlastnického práva

- darování (§ 2054)
- - koupě
- - obecná ustanovení (§ 2079)
- - koupě movitých věcí (§ 2085)
- - nemovitých věcí (§ 2128)
- - vedlejší ujednání (§ 2132)
- - prodej zboží v obchodě (§ 2158)
- - koupě závodu (§ 2175)
- - směna (§ 2184)

Směnná smlouva

- každá ze stran se zavazuje převést druhé straně vlastnické právo k věci výměnou za závazek druhé strany převést vlastnické právo k jiné věci
 - např. pytel brambor za kýbl uhlí

Darovací smlouva

- smluvní strany u darovací smlouvy jsou:
 1. dárce
 2. obdarovaný
- obsah smlouvy:
 - dárce se zavazuje převést (v budoucnu) nebo převádí **bezúplatně** vlastnické právo k věci na obdarovaného
 - obdarovaný dar nebo **nabídku přijímá**

Hledisko bezplatnosti

- bezplatnost -> za převedení vlastnického práva není poskytováno žádné plnění
- darování se liší od:
 - koupě -> koupě je úplatná
 - příkazní smlouvy -> tam se strana zavazuje k vykonání určité činnosti
 - výpůjčka – u výpůjčky vzniká pouze užívací právo k věci (nikoli vlastnické)

Forma smlouvy

- ústní
- písemná jen tehdy, pokud:
 - se daruje věc zapsaná do veřejného seznamu
 - nedojde-li hned k odevzdání darované věc

Vady a náhrada škody

- dárce je povinen nahradit obdarovanému škodu, která mu vznikla z vady darované věci, pokud:
 - a) daruje vědomě cizí věc a zatají-li to obdarovanému
 - b) dárce o vadě věděl a obdarovaného na vadu neupozornil
- obdarovaný má rovněž právo odstoupit od smlouvy a dar vrátit

Odvolání daru

- dar je možné odvolat:
 - pro nouzi
 - pro nevděk

Odvolání daru pro nouzi

- dárce si ocitne po darování v takové situaci, že nemá prostředky na výživu svou ani osob, k nimž má vyživovací povinnost
- dárce v takovém případě může požádat obdarovaného o vrácení daru obdarovaný:
 - a) dar vydá zpět, nebo
 - b) zaplatí jeho obvyklou cenu
 - c) sám poskytne dárci výživu
- Obdarovaný nemusí dar vracet, pokud:
 - se sám nachází v obdobné nouzi jako dárce
 - pokud si stav nouze dárce přivodil úmyslně nebo z hrubé nedbalosti (např. dárce je gambler)

Odvolání daru pro nevděk

- Pokud obdarovaný ublíží dárce úmyslně nebo z hrubé nedbalosti tak, že zjevně poruší dobré mravy (např. fyzické násilí, hrubé urážky dárce, neposkytnutí pomoci), může dárce od darovací smlouvy pro jeho nevděk odstoupit.

- Obdarovaný může požadovat:

a) vrácení celého daru

b) pokud nelze vrátit, tak zaplacení jeho obvyklé ceny

- za nevděk vůči dárce se považuje také zjevné porušení dobrých mravů osobě dárce blízké

dárce může dar pro nevděk odvolat:

a) do 1 roku ode dne, co obdarovaný dárce ublížil

b) dozví-li se dárce o jednání obdarovaného později, pak do jednoho roku ode dne, kdy získal vědomost o důvodu pro odvolání daru

- právo odvolat dar přechází na dárceva dědice, zabránil-li obdarovaný dárce
- v odvolání daru nebo zabránila-li v tom dárce vyšší moc (smrt dárce)

Kupní smlouva

- Kupní smlouva je v občanském zákoníku upravena jednak v obecné rovině, občanský zákoník obsahuje dále rovněž ustanovení, která se použijí k těmto obecným ustanovením, je-li jednou stranou smlouvy spotřebitel a druhou stranou podnikatel.

Kupní smlouva obecně

- Kupní smlouvou se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu k ní nabýt vlastnické právo; kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí za ni prodávajícímu kupní cenu. Kupní cena může být ujednání určitě (konkrétně) nebo může být ujednán způsob jejího určení (např. na základě znaleckého posudku).
- Prodávající musí kupujícího při ujednávání kupní smlouvy upozornit na vady věci, o nichž ví, neboť to může mít vliv na vůli kupujícího smlouvu vůbec uzavřít.
- Smlouva o dodání věci, která má být v budoucnu teprve vyrobena, se posoudí většinou jako kupní smlouva (ledaže se ten, komu má být věc dodána, zavázal předat druhé straně podstatnou část toho, čeho je k vyrobění věci zapotřebí). Za kupní smlouvu se ale nepovažuje smlouva, podle níž převážná část plnění dodavatele spočívá ve výkonu činnosti (např. výroba a instalace oken).
- Od směny se kupní smlouva liší tak, že u směny se každá stran se zavazuje převést druhé straně vlastnické právo k věci výměnou za závazek druhé strany převést vlastnické právo k jiné věc (např. pytel brambor za kýbl uhlí, nikoli za peníze).

Povinnosti prodávajícího a kupujícího

- Prodávající kupujícímu musí odevzdat věc i doklady, které se k věci vztahují, a umožnit tak kupujícímu nabýt vlastnického práva k věci v souladu se smlouvou. Prodávající musí dát kupujícímu předmět koupě v ujednaném množství, jakosti a provedení, a pokud nejsou ujednány, plní se v jakosti a provedení vhodných pro účel patrný ze smlouvy nebo pro účel obvyklý, případně musí věc jakostí nebo provedením odpovídat vzorku nebo předloze.
- Kupující musí prodávajícímu zaplatit kupní cenu (kupující však nemusí kupní cenu zaplatit, dokud nemá možnost si věc prohlédnout) a věc převzít.

Práva z vadného plnění

- Věc je vadná, není-li v ujednaném množství, jakosti a provedení. Za vadu se považuje i plnění jiné věci nebo vady v dokladech nutných pro užívání věci.
- Kupující nemá nárok z vadného plnění, pokud jde o vadu, kterou musel s vynaložením obvyklé pozornosti poznat již při uzavření smlouvy (to neplatí, ujistil-li ho prodávající výslovně, že věc je bez vad, anebo jinak listivě vadu zatajil).
- Nároky se odvíjí od toho, zda je vadné plnění podstatným nebo nepodstatným porušením smlouvy.
- Je-li vadné plnění podstatným porušením smlouvy, může kupující žádat:
 - a) odstranění vady dodáním nové věci bez vady nebo dodáním chybějící věci,
 - b) odstranění vady opravou věci,
 - c) přiměřenou slevu z kupní ceny, nebo
 - d) odstoupení od smlouvy.
- Je-li vadné plnění nepodstatným porušením smlouvy, má kupující pouze nárok na odstranění vady, anebo na přiměřenou slevu z kupní ceny.

Záruka za jakost (smluvní záruka)

- Smluvní zárukou se prodávající zavazuje, že věc bude po určité (delší) dobu způsobilá k použití pro obvyklý účel nebo že si zachová obvyklé vlastnosti. Smluvní zárukou je i uvedení záruční doby nebo doby použitelnosti věci na obalu nebo v reklamě.

Prodej zboží v obchodě (mezi podnikatelem a spotřebitelem)

- Je-li prodávajícím podnikatelem a kupujícím spotřebitel, použijí se kromě výše uvedených obecných ustanovení o kupní smlouvě i zvláštní ustanovení o prodeji zboží v obchodě.
- Prodávající stejně jako v obecné rovině odpovídá kupujícímu, že věc při převzetí nemá vady. Připouští-li to povaha koupě, má kupující právo požadovat, aby byla věc před ním překontrolována nebo aby byly předvedeny její funkce

Prodej zboží v obchodě, práva z vadného plnění

- .Při nákupu spotřebního zboží v obchodě (např. elektroniky nebo oblečení) odpovídá prodávající kupujícímu za to, že věc při převzetí nemá vady. Podle zákonné definice je věc bezvadná, pokud odpovídá ujednanému nebo obvyklému popisu, druhu, množství, jakosti a funkčnosti, je vhodná k ujednanému či obvyklému účelu použití, je dodána s potřebným příslušenstvím, a to včetně obalu i případného návodu k použití.

nově

- Práva z vadného plnění nenáleží pouze v případě, kdy kupující vadu sám způsobil, nebo v případě, kdy je zboží kupováno za nižší cenu pro vadu, pro kterou byla nižší cena výslovně sjednána, eventuálně je-li kupováno použité zboží s vadami odpovídajícími míře běžného opotřebení způsobeného jeho obvyklým užíváním.
- Pokud je věc vadná, může kupující (spotřebitel) požadovat po prodeji její odstranění. Podle své volby může kupující požadovat dodání nové „bezvadné“ věci nebo žádat její opravu, ledaže je zvolený způsob odstranění vady nemožný či nepřiměřeně nákladný.
- Prodávající může odmítnout vadu odstranit, je-li to nemožné nebo nepřiměřeně nákladné zejména s ohledem na význam vady a hodnotu, kterou by věc měla bez vady – v takovém případě dodá spotřebiteli věc novou a bezvadnou.

Lhůty

- Prodávající má povinnost vadu odstranit v přiměřené době po jejím vytknutí, přičemž se v daném směru zohlední zejména povaha věci a účel, pro který si ji kupující zakoupil.
- U spotřebního zboží by nicméně měla být reklamacie vyřízena nejpozději do 30 dnů ode dne jejího uplatnění, pokud se strany nedohodnou na delší lhůtě, přičemž nedodržení této lhůty by bylo považováno za podstatné porušení smlouvy umožňující kupujícímu od smlouvy odstoupit a požadovat vrácení peněz.
- Podstatnou změnou účinnou od 6. 1. 2023 je prodloužení zákonné domněnky vadnosti věci. Novelizací občanského zákoníku došlo k prodloužení zákonné domněnky z původních 6 měsíců od převzetí věci nově na 1 rok.
- Pokud se vada projeví v průběhu 1 roku od převzetí, má se za to, že věc byla vadná již při převzetí.
- To s výjimkou případů, kdy to povaha věci nebo konkrétní vady vylučuje. V praxi to znamená, že kupující nenese po dobu 1. roku důkazní břemeno, a naopak je to právě prodávající, kdo případně musí zákonnou domněnku vyvrátit.

nároky

- Kupující má u spotřebního zboží právo požadovat přiměřenou slevu z kupní ceny nebo od smlouvy odstoupit a požadovat vrácení peněz v případě,
- kdy prodávající odmítne vadu odstranit nebo ji neodstraní ve lhůtě a způsobem vyžadovaným zákonem, dále také v případě,
- kdy se vada projeví opakovaně nebo představuje podstatné porušení smlouvy,
- jakož i v případě, kdy je z prohlášení prodávajícího nebo z okolností daného případu zřejmé, že vada nebude odstraněna v přiměřené době nebo bez značných obtíží pro kupujícího.
- Pokud kupující od smlouvy odstoupí, prodávající je povinen mu vrátit kupní cenu bezodkladně poté, co od něho věc obdrží nebo co mu kupující patřičným způsobem prokáže, že věc prodávajícímu odeslal nazpět.
- Jak bylo již zmíněno, právo na přiměřenou slevu z kupní ceny nebo právo na vrácení peněz má kupující také při opakovaném výskytu té samé vady po opravě nebo pro větší počet různých vad. Za opětovný výskyt vad lze dle aktuální soudní judikatury považovat výskyt stejné vady po jejích alespoň dvou předchozích opravách (tzn. její výskyt alespoň 3× po sobě), přičemž za větší počet vad se považuje, pokud se vyskytnou tři různé vady na věci současně.

Záruka za jakost

- Kupující je ze zákona povinen reklamaci vad u spotřebního zboží uplatnit u prodávajícího nejpozději do 2 let od převzetí zboží, není-li na zboží poskytnuta záruka za jakost s delší záruční lhůtou (např. na obalu prodávané věci či v manuálu připojenému k věci).
- Pokud je kupujícímu poskytnuta k věci záruka, může kupující věc reklamovat v záruční lhůtě bez ohledu na to, zda byla věc vadná již při převzetí.
- Prodávající má při poskytnutí záruky povinnost vydat kupujícímu nejpozději při převzetí věci záruční list v písemné formě, který musí být srozumitelný a musí obsahovat
 - označení věci, obsah záruky, jméno a bydliště nebo sídlo prodávajícího, postup k uplatnění práv ze záruky a podmínky záruky,
 - informaci o tom, že kupující má ze zákona právo vůči prodávajícímu na bezplatnou nápravu, které není poskytnutou zárukou za jakost dotčeno.
- Případné nesplnění informační povinnosti dle předchozí věty ze strany prodávajícího samozřejmě nemá vliv na platnost poskytnuté záruky.

Právo na odstoupení od smlouvy ve lhůtě 14 dnů

- U takzvaných distančních smluv uzavíraných se spotřebiteli na dálku (zpravidla elektronicky – např. při koupi zboží online prostřednictvím internetového obchodu) poskytuje občanský zákoník speciální ochranu. Spotřebitel má jakožto kupující právo odstoupit od smlouvy uzavřené na dálku z jakéhokoliv důvodu nebo i bez udání důvodu ve lhůtě 14 dnů od jejího uzavření.